

Intel·ligència espessa

Si una dona, un home o fins i tot un matrimoni de vells noten que són una càrrega econòmica i que demanen massa atencions no està mal vist que se suïcidin per no ser una molèstia per als descendents. Això al Japó, a l'actual. Aquí, les persones grans, fins i tot les pobres i les malaltes, s'aferren a la vida, com diu Antònia Carré-Pons, "de manera instintiva".

Quan el pare de l'autora del magnífic –diguem-ho d'entrada– recull de contes *Com s'esbrava la mala llet* va quedar afectat per un ictus, ella es va haver de familiaritzar amb els entorns dels hospitals, dels casals d'avis i dels geriàtrics. "Escriure és viure i aquests contes parteixen d'un fet viscut", assegura. Vuit contes narrats des del punt de vista d'ancians –la perspectiva, la realitat, que ha volgut mostrar–, però també d'una filla i d'un net, recullen l'observació de Carré-Pons sobre aquesta època de la vida. "L'he escrit per salvar-me a mi, per entendre el que li ha passat al meu pare", admet l'autora, que ha anat molt més enllà, dotant els relats d'un universalisme natural, gens impostat, d'una anàlisi gens ensucrada. No se'n riu dels vells, en absolut, però tampoc els glorifica.

I ho fa amb un estil despul·lat, molt en la tradició de la literatura russa que bé co-

Antònia Carré-Pons
ha publicat contes
per primer cop
ORIOL DURAN

neix, aromatitzat d'Alice Munro. Unes narracions efectives que diuen les coses, les situacions, els sentiments, tal com són, però aportant una esperança de futur i un marge ampli per poder estimar, tornar-se a enamorar o, si més no, aconseguir una companyia per al temps... que quedi.

Els tons varien, tot i que les sensacions que ens transmeten aquestes narracions resulten uniformes, perquè el tema està ben focalitzat. Es poden llegir alterant l'ordre, però és recomanable mantenir el que ha triat l'autora o, si més no, deixar per al final l'últim, *Punt de creu*, boníssim ell sol, però sublim com a colofó de l'obra. Un conte ple de simbolismes elegants sobre el fil de la vida, de l'evocació –gens carrinclona– del record. Una dona reflexiona tot contemplant un quadre inacabat, fet amb punt de creu, que mostra una casa amb paisatge i el capriciós cromatisme de l'existència.

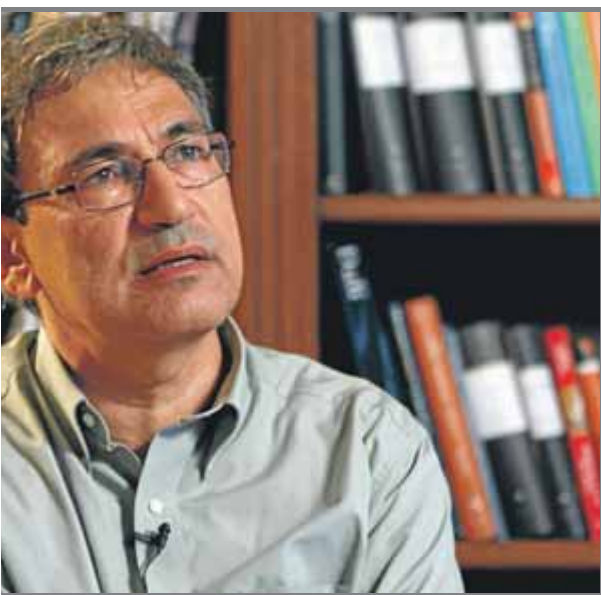
"És l'edat del surrealisme". Per això hi ha molt d'humor, gens groller, potser un pèl negre, quan toca. Un humor que no vol ocultar l'espai on ens fa entrar l'autora, tot i que no ens ve de gust, perquè la primera impressió és de decadència física i mental. La dels pares, la que ens espera a la cantonada, la que ja vivim. Potser no cal suïcidar-se, però tampoc girar-li l'esquena, com si no existís. I l'autora ens planta aquest panorama als morros amb un acuradíssim desplegament d'eines literàries.

És el setè llibre que publica, tots diferents, i per primer cop de contes. Seria injust etiquetar aquest com el seu millor, però em permeto la llicència d'opinar que, a mi, és el que més m'ha agradat. "[...] a la Lúcia l'ictus li ha canviat el caràcter, tan espontània i riallera que era abans i ara se li ha tornat la intel·ligència espessa". L'Antònia Carré-Pons la té ben fluïda, la intel·ligència. I per molts anys. *

**COM S'ESBRAVA
LA MALA LLET**
Antònia Carré-Pons

Editorial: Club Editor
Barcelona, 2018
Pàgines: 128
Preu: 14,50 euros

Més Llibres n'edita ara en català *La vida nova* (1994), una novel·la en primera persona, amb una bona traducció, que ajuda a fer que flueixi com una faula i en la qual un noi viatja per diferents llocs de Turquia a partir de la recerca que li ha inspirat un llibre. A través d'aquest recorregut que el protagonista també fa per l'amor a una noia es perfilen els grans canvis que vivia el país a la dècada dels noranta i la radicalització islamista prèvia a l'auge del gihadisme al Pròxim Orient. Però *La vida nova* no té una única lectura. Aborda un ventall de temes com ara la família, la violència, el sectarisme i el paper de la literatura, entre d'altres. Un grapat de qüestions que després Pamuk desenvoluparà a altres obres com *Neu*, *El museu de la innocència* i fins i tot al volum de memòries *Istanbul, ciutat i records*.

Una de les gràcies de Pamuk és que deixa al lector que hi posi molt de la seva part en aquesta novel·la d'aprenentatge a estones estranya, un punt màgic, vibrant i intensa, que ens embolica com si fóssim en un conte de *Les mil i una nits*. El viatge cap a una nova vida del protagonista està marcat per un llibre perquè Pamuk és conscient de la importància de la literatura. De la bona i de la dolenta. Del contingut dels llibres sagrats i de les interpretacions que se'n poden arribar a fer. I per això ens qüestiona quin sentit té llegir si no tenim les eines per raonar i decidir què volem fer per nosaltres mateixos. *La vida nova* permet una lectura ràpida tot i que ens aboca a la reflexió. Ens transporta. I ens demostra que tot i tenir un clar compromís polític, Pamuk coneix bé i s'estima l'ofici d'escriptor. *

LA VIDA NOVA
Orhan Pamuk

Traducció:
Víctor Compta
Editorial:
Més Llibres
Barcelona, 2017
Pàgines: 408
Preu: 19,90 euros